

Lausunto

05.08.2022

Asia: VN/18750/2022

Hallituksen esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta (tilapäinen suojelu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Voimassa oleva kotoutumisen edistämisestä annettu laki ei mahdollista valtion korvauksia tilapäistä suojelua saavien henkilöiden palveluiden järjestämisestä. Esityksen tavoitteena on, että tilapäistä suojelua saavien palvelut turvataan. Niiden turvaamiseksi esitetään, että tilapäistä suojelua saavien palveluiden järjestämisestä voitaisiin maksaa valtion korvauksia kunnille ja hyvinvointialueille samoin kuin esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavan henkilön palveluiden kustannuksia korvataan. Tilapäistä suojelua saaviin sovellettaisiin esityksen mukaan kuntaan osoittamista koskevaa sääntelyä vastaavasti kuin esimerkiksi kansainvälistä suojelua saaviin henkilöihin. Esityksessä myös selkeytettäisiin kuntaan osoittamisen viranomaisvastuita ja muutettaisiin lakia vastaamaan paremmin nykyistä käytäntöä henkilöiden kuntaan siirtymisprosessien osalta.

Kansanopistoyhdistys kannattaa esityksen tavoitetta ja sitä, että palveluiden järjestämisestä voitaisiin maksaa korvauksia kunnille ja hyvinvointialueille. Kunnilla ja hyvinvointialueilla olisi mahdollisuus järjestää palvelut itse tai hankkia ne soveltuvalta järjestäjältä.

Esityksessä todetaan, että tilapäistä suojelua sovelletaan nyt Ukrainan sodan myötä Suomessa ensimmäistä kertaa. Hallituksen julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 pöytäkirjamerkinnän mukaan hallituksen tavoite on, että EU:n direktiivin nojalla tilapäisen suojelun piirissä olevat pakolaiset asettuvat nopeasti osaksi yhteiskuntamme arkea, työelämää ja palveluita. Kansanopistoyhdistys katsoo, että koulutuspalvelut ovat keskeinen yhteiskuntaan asettumista tukeva palvelukokonaisuus ja kieli- ja kulttuuriopinnot tukevat aikuisten asettumista erityisen tehokkaasti. Voimassa olevien säädösten mukaan valtio voi korvata kunnille kotoutuslain (1386/2010) 9 §:n mukaisen alkukartoituksen laatimisen kaikkien maahan muuttaneiden osalta. Muiden ohjaus- ja neuvontapalveluiden osalta korvausta maksetaan siitä alkaen, kun henkilölle,

jonka kunnassa asumisen perusteella korvaus maksetaan, on rekisteröity ensimmäinen kotikunta väestötietojärjestelmään.

Vapaan sivistystyön oppilaitokset järjestävät merkittävässä määrin kieli- ja kulttuurikoulutusta maahan muuttaneille. Kansanopistoissa on runsaasti tarjontaa, joka on kohdennettu nyt myös Ukrainasta sotaa pakeneville. Koulutus on valtionosuusrahoitteista ja siitä säädetään laissa vapaasta sivistystyöstä. Valtionosuutta myönnetään kansanopiston ylläpitäjälle sata prosenttia koulutuksesta, joka on hyväksytty kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (1386/2010) 11 §:ssä tarkoitettuun opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Näin ollen kansanopistojen vapaana sivistystyönä järjestämän kieli- ja kulttuurikoulutuksen järjestämismahdollisuudet ovat riippuvaisia kotoutumissuunnitelmien laatimisesta. Kansanopistoyhdistys pitää tärkeänä, että kotoutumissuunnitelmat laaditaan myös tilapäistä suojelua saaville ja niiden laatimisesta voidaan maksaa kunnille korvausta.

Pantsar Tytti
Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry